

اشتهاد

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

داثره اجتهاده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه به خادم

بخش به کونلری حیقار اجتماعی . ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الهای صفا

آبونه

سنه ۱۳۲۹

تورکیا ایچین : ۵۰ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۰۰ فرانق ۱۰۰ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

آلتنده ازیلن چلیک پارچه سی رینه سنه لردن بری ازیلن
(فکر ملت) ی اقامه ایدلم :

جکیج آلتنده محقر ازیلیر کونلرجه
برچلیک پارچه سی برتیغ مهیب اولق ایچون
صوکره یاغقله کچر عمری نیامنده بوتون
نه حزین اشکنجه !

اوچلیک پارچه سی برکون برامیت آلیر
قوجه بر قومک اولور حارس استقلالی .
قوجه بر مملکتک عرضی ، حیاتی ، مالی
اوکا وابسته قالیر .

اوزمان ای ابدی حای شان اقوام
اوزمان سن بدقهار جمنده عیان
اوله رق اهل تعدیه ویررسک خسران .
اوزمان اک ناکام

قله شوقکله کلیر نشئه لی بر حسن فلاح
سکا باقدنجه فغورانه پارلدار گوزلر
سکا ای سیف مجلا ، سکا ای برق ظفر
سکا ای شانی سلاح !

بوشعرك معنای ضمنیسنندن چوق کیشی غافل
باشادی . ثروت قنوده ایلک انتشار ایتدیکی زمان شاعرك
گندیسی بی ایقاظ ایتش اولماسه یدی شبهه سز بنده
برچوقلری کیبی شعرك اصل معناسنی آکلامش اولمایه
جقدم . رباب شکسته صاحب محترمنک بیان ضمه نی بی
شامل اولان هر شعری بوقدر قابالی اولماز . (اینامقی
احتیاجی) عنوانی شعرنده فکرت او دورک بوتون
قارانلقلری تشریح ایتدکن صوکره برصباح امید بکله یوره

دور سابقده « رباب شکسته »

افکار مزنی آچیقندن آچیفه سویله میه جکمز زمانلرده
رمز و اشارتله ویا تعریض و کنایه ایله تبلیغ مرامه چالیشیرز .
فکر استبداد خشین پنجه لریله طوغرو توزلی طوق سوزلی
قلملری پارچالارکن توفیق فکرتک حر قلمی نه لر ، نه لر
یازمغه موفق اولمشدی . سلطان مراد خاطره کله سین دیه
مراد اسمیرینک (مرآت) ه تبدیل ایدیلدیکی ، ولی عهدک
تخت سلطنته نامزد اولدیغنی کویا اونوتدور مق ایچین
رشاد اسمیرینک (نشأة) ه تحویل اولوندیغنی اودملرده ...
اودملرده که جاسوسلرک کسکین نظرلری قارانلقلرده
پارلار ، قابالی ظفرلرک ایچنی اوقور ؛ دیوار دیسلرنده
مختفی قولاقلری ، عالیه لرک حریم قلبنی دیکلر ، یرلری دیکلر ،
سانسورلرک انصافسز قلملری بخون کله سیله خقان اسبق
آراسنده برمناسبت بوله رق یالکز بوکله ایچین قوجه
برنشیده بی چیزه ، خصوصیه اودملرده که ملت ، حریت ،
اخوت ، مساواة کی کله لری یازمقی دکل بونلرک مدلوللرینه
اوافق برایماده بولونمقی ببله کتاب و محرر ایچین موجب
اعدام اولوردی . ایشته اومدهش زمانلرده فکرتک
بعض اوستی قابالی شعرلرنده بوتون اومتجسس قولاقلره
یوکسکدن برقهقهه استهزا فیرلاتان نه معنالر گیزله نیردی .
مثلا شو « قلیج » منظومه سنی تکرار اوقویلم و جکیج

بو انتظارك اونك ايچين براحتاج شكلي آلمش اولديغي
آكلایورز . ناصل اولمشده بوشعر او زمان سانسورك
الندن قورتولمش ، حیرت ایدیلیر :

ایناقم احتیاجی

بوتون بوشلق : زمین بوش ، آسمان بوش ، قلب و وجدان بوش ،
طوتوتمق ایسترم ، بر نقطه یوق پیش خسارنده
بوتون بوشلق : دونر برهیچی موحنش جوارنده
دونر بینم برابر ، اختیارم - صانکه بر سرخوش -
دوشر ، نفریده پا . هر ساحة امیده بر کره ...
بویالکزلق . بوبر غربت که بکزر غربت قبره :
قاراکلق : هر طرف هرشی قاراکلق . بر حزن یلدا !
قاراکلق : فهم ودانش ، عقل واستخراج هپ مظالم !
بوتون روحمده مزعج بر جدایت اولور نائم ،
کشافندن عبارت بر تیجلی عرض ایدر اشیا ،
حقیقت ظاهر اولماز دیده ادرا که بر ذره ...
بووهم آلود بر ظلمت که بکزر ظلمت قبره ،
ایناقم ... ایشته بر شهره نورانی او ظلمتده .

رباب شکسته - برهیچی طبعندن

غزله هر کون « سایه موفقیت و ایوه حضرت پادشا -
هیده ... » مقدمه سیله « هر طرف روشن ، کوکلر
شن .. » ترانه لرینی بر رینه ربط ایتمکه مشغول ایکن
بو قدار مستولی بر قارائلق تصویری یایمق ، فهم ودانشک
عقل و منطقک ظلمت ایچنده قالدیغی سویله مک و بونی
یالکزر اونلره آکلاتیمه حق بر لسانله سویله مک ..
شیمدی دیله قولای کلیور ، فقط اوزمان ایچین بو
بر شجاعت مدنیه ایدی . (قیص یوسف) او بکلن ،
او بر احتیاج مبرمله اینانیلان صباح فیض حریتدن باشقه
برشی دکلدی .

اویانده قافله مژده آور اخوان

قیص یوسفی (!) حامل ، مبشر و شادن ،
یوررشتاب ایله : هر کون براز یافین کتیرر
اونازه نکته جان بخشی پیر مهجوره .
کونک برنده که بر توده ابرنامه بار
ویروب حوالی کنعانه اجملا بهار
دو کردی رحمت و بهجت او خاک مفتوره -
ایرشدی قافله مژده آور اخوان
سوزنجه کوملکی یعقوب عیون بی فرینه

اوکنده کلدی بوتون ارض و آسمان یرینه

بوتون طبیعت اودم قیلدی سجده شکران !

رباب شکسته - برهیچی طبعندن

صوکره (اوکسوزلکم) سرلوحه سیله یازدیغی شعرده
والده مرحومه سنی بر خیال خون آلود شکنده کوستریور .
بوشعرک معنای حقیقیسنه انتقال ایچین یالکزر سرلوحه سنی
دکیشدیر مک و (اوکسوزلکم) یرینه (مادر وطن) دیمک
کفایت ایدر . شمدی شعری برده او نقطه نظر دن
اوقویام :

افقده ، ایشته شو پنهانی لاجور دیده ،
آغیر آغیر یورویور بر خیال خون آلود .
بوزنده لرزه شکوا ، کوزنده بر محدود
نکاه رنجیده .

حیاتمک بوخیالتله بر تعلق وار :
ایرلرلکجه او . قلبنده آر تیور خلجان ؛
ایرلرلکجه او . روح کیدوب ایزنده آزار
مدید بر هجران .

نهدر بو هانکی بر سقیده مک سقالتیدر ؛
نهدر بو هانکی امیدک سقو طیدر ، مجروح ؟
نینم . نینم .. بو خزان دیده ظن بر زده روح
اونک خیالتیدر !

اونک خیالتیدر ، بر محیط جوشانک
سیاه کوپوکلری اوسقنده چیر پینوب یاتیور ؛
سیاه کوپوکلری اوسقنده بحر نسیانک
مؤبدأ یاتیور ...

وین اوزاقده . شو مأوای استراحتده ،
اونک افولنی سبر ایلوردم گولیورم ،
چو جو قلمله . چو جو قلمله مسرورم
بوکون بو ساعتده !

رباب شکسته - برهیچی طبعندن

بو خیالک آنجاق خیال مادر وطن اولدیغنه بر چوق
اشارت لر واردر . بر کره (خیال خون آلود) ترکیبی وار .
بوتون یارالریله سور و کله ن مادر وطن دکیدر ؟ (بنده
لرزه شکوا) .. بو کیم اولاییلیر ؟ شاعرك والده سی ایسه
سبب شکوا ایضاح ایدلمش اولمالیدی . حال بوکه مادر
وطنک اشتکالری ایضاحه لزوم بیر اقیه حق درجه ده
آشکاردر . (نهدر ، بو هانکی امیدک سقو طیدر ، مجروح ؟)

چارپیش ای باد خزان جاملره ، خیرچین خیرچین .
برحقارتلی سکوت ایشته هپ ایصلقلرکه ،
قودور ای لجه ظلمت . منهور چیلغین .
کولرم قهقهه یأس ایله چیققلرکه !

دیور . رباب شکسته ده هیکل استبداده آتیلان
طاشلر یالکیز بونلردن عبارت دکلدرد . دقتله او قونورسه
(قارلر) (مهر زمهریر) (فرصت یولنده) (بوتون
بر سرگذشت) (پردۀ تسلی) اوزمانه عائد هپ برر
کیزلی نوحه شکایتدر . بونلر هپ سحر صنعتله سانسو-
رلرک ، خفیهلرک کوزلرندن چالینمش برر پرتو ارشاد
ایدی .

بیان ضمنی نک اک کوزل مثالی (خنده بوم) ده
بولویورم . بونده شاعر بزه ۱۰ تموز انقلابنک قروکیسی
- اون سنه اول - چیزدرک او طاتلی خیالات ایچنده
کندی ده بزمه برابر مستغرق اولدقدن صکره بوتون
بدین لکیله آیلیدور و او آنده باشمک اوچنده بر بايقوش
قهقهه سنک صفر استهزاسنی طوبویور . نجه رباب شکسته نک
بووادیله یازیلش اک مهم شعری بودر :

— خنده بوم —

مهاک . جوت برعشر ...
نازن اولمش ارم ارضه قر ؛
طوبلانوب سیر ایچون بوتون کشور ،
ایدیورلر بیوک کوجوک . مبهوت ،
قارشیدن احتراز ایچنده سکوت .
کوند زین بویه ظلمت یلدا ،
صوکره طوبراقده ماه عرش آرا ،
بوتون اذهانه برکسل ویریور ،
هپسی پارماقزیه کوستیریور
بویانان کنله منوره یی .
قوملر اوسقنده موج اوران دره یی
که اونک خون شعله پروریدر ،
صوریورلر : « کیمک بوایش . یوسحر ؟
» هانکی سحر معجزک بوفون ؟
» هانکی هاروت اولوب عجیبه نمون
» آیلش قبه سمای نکون ،
» بدری پای ترابه ایندیرمش ؟ .. »
ناکهان برطرافه موخش

هله بو مصراع شعرك مدلول حقیقیسنی بوتون بوتون
اظهار ایدیور . بو قاداری بیله کافی ایکن شاعر متعاقباً
(نینم ، نینم ..) دیه ، صانکه بر آن هیجانک مراحتیاطی
اونوتدیران عصیانله ایشی میدانه ووریور . صوکره
او خیالی بر محیط جوشانک سیاه کوپوکلری اوستنده
چیرپندیردق (مؤبداً باقیور !) دیمک .

صوکره بو حالک آنجاق اوزاقدن برسر جیسی اولمقله
قالدیغنی ، ئولمدهن بو حاله قانلاندیغنی سویله مک ... یاربی ،
ناصل ، ناصل اولمش ده بونلر وقیله یازیلش ، باصامش
بیکلرجه آغز بونلری اوقومش ، تکرار ایتمش و - نه
قادر الیم - کیمسه اویانماش .

(قهقهه یأس) ی آکلامق ایچین عنوانی شیمدی
(هیولای استبداد) ویا (خرخر استبداد) شکلرندن
برینه تحویل ایتمک یتیشیر . دور استبدادک قودوران ،
طاشان حدتیرینه ، شدتیرینه قارشی شاعرك وصعیتی
بو پارچده نه قادر ظاهر در . برنجی مصراعده کی (خزان)
کلهسی برینه (زمان) کلهسنی یازمق صورتیله شعری بر
کرده بو نقطه نظرندن تکرار ایده لم :

بادنالن زمان کریمه ایصلقلره
اوتبور چارپینه رق جاملره خیرچین خیرچین
اوتقاضای خروشانله ، اوچیققلرله
طالقلر برجاناوار صانکه قودورمش ، چیلغین ...
باشقه سس یوق . بوتون ابعاد سکون پرورلیل
هپ اونک عکس خروشیله غریق وایل !
هپ قارا کلک ... بوتلاطمه باران و ظلام
ایدیور قلبه قارا کلک ، آجی شیرل الهام !
صانکه دنیا باتاجق ، صانکه قیامت .. هیات
بویه هپ قورقولو رؤیا طولودر خواب حیات !
صوکره بر موج تبسم ، اوفاجق برلمان
ایتدیرر لیلله روحده سحرک غلیان ...

بورایه قادر شاعر استبداد جانناوارینک بوتون
خیرچینلرینی تصویر ایدردک اوفاق برامیدک لیلله روحده
نه سحرلر آچدیغنی ده بر حزب قلمله ایما ایتدکدن
صوکره :

سارمبور هپ قلوب حضاری ،
قرك صفه ضیاباری
برمقی دومانه اورتولیور .
تاوذاقلرده برصدا کولیور .
برصدا ، برصدا که رعد افشان .
وریور خا که لرزش هیجان .
بونی دهشته آلیور تعقیب
برخروش خوش دیو ژیان ..
صوکره هر یانده بر-سکون مهیب ؛
اودومالتر . او جویبار لهیب .
هپی بر آن ایچنده محو اولیور ؛
او زمان سانکه اورطه لاق صولویور .
بو تنفسله پارلایان گوزلر
باقیورلرکه یوق یرنده قر ..

أوت ، حقیقه طبق بویه اولمادی ؛ اولای بر آن
حیرت . عرش اعلای اقبالدن ایدیا دوشمیه جک ظن
اولتان صنادید استبدادک برانطرات ولوله داریه سقوطندن
متولد بر حیرت ، صوکره بر سؤال : « بونی کیملر
یامش ؟ قبه سمایی ترسنه چویرن ، قری یره ایندیرن
بو قوت هانکی قوتدر ؟ » بو سؤالک جوابی لایقوله
آکلاشیلمدن قلوبه لرزش هیجان ویرن صفحات انقلابیه
بوتون او جوش و خروشیله ، بوتون او رعد افشان
صدالریله کوزمرك اوکندن کچور . او دومالتر ، او
جویبار لهیب هپی بر آن ایچنده محو اولیور . اوزمان
سانکه اورطه لاق صولویور و چوق کچمده نهمقردن نه عرش
وفرشدن بر نشان قالمیور :

بو تنفسله پارلایان گوزلر

باقیورلرکه یوق یرنده قر

شیمیدی قوملرده بر بیغین حشرات

نیجه بیک آنکرك . جیان . عقرب

- هپی مشبوع زهر ، قهر و غضب -

ایدیور جستجوی غدا ی حیات ...

رؤیادکل بو ، عینیه واقع . کاشکه شعربوراده نهایت
بولایدی . لکن خایر ! اون اون بش سنه ده سوره جک
اولان بر لیلئه یلدانک اوزاق افقلرنده انفلاق ایدم جک
سحرلره قارش ی بدین اولماق اوزمان ایچین نمکنمیدی ؟

بوید بینی عارض اولونجه شاعرك بوتون خیالاتی برباقوش
قهقهه استهزاسیله طاغیلویوریور : چونکه شعر شویله
نهایت بولور :

کلیورمش بوتون وجوده کی
تیره یوردم ، که بفته عصی
بر کولوش ، بر مدید صیغه شوم
باش او جدن زمینه عکس ایتدی .
سوکره بر بوم بدنقا ، مششوم
جبرنیشلره یوکه لوب کیتدی ...

رابط شکسته = بر هپی طبع مدن

فکرتک اوزمان وظیفه وطنه سنی شو یولده ایفا
ایتمه سنه برشی دینه هنر . برشی دیمک لازم کلیرسه اوده
مطلقا تقدیر و تحسین شکلنده اولور . استبداد شدتی
آرتیردجه فکرتک جسارت مدینه سنی ده یوکه لیوردی .
اونک سرت قلمی نهایت خوف و تردد سحابه لری یره ترق
بزه «سیس» عنوانیه سیسلر ایچنده برلوحه عیان فجاعت
کوستردی . زیرا سیس غزته لرده باصیلمادیه ده حافظه
لرده مطبوع ایدی . شیمیدی بو جرأتی مقیاس اتخا
ایده رک دوشونیورم : بعض یچاره لر انحق بو سوار قه سندن
قورشون آتایلان خائف دشمنلر کی حتی اک قور قولیه جق
احوالده بیله بو طرز بیانی سپرایدینه رک ، مصون و مطمئن ،
بر مخاطب مجهوله قارش لسان تجاوز استعمال ایدیورلر .
اگر بو حق لرنده کی تنقیداته بر جواب ایسه محق اعتراضلره
قارش ی بوشکل مدافعه یی اختیار ایدنلره آجیمقی یوقسه
کولمکی ایجاب ایدر ...

علی لای

نشانطاشی

خرطومده غوردون مکتب عالیسی

کنج شیخرك صورت تعلیم و تدریسی

الیوم مصرده انکتره دولتی یولایقه مأموری ، جنرال
لورد کیچنر ، بوندن اون بش سنه قادر اول ام درمان
جوارنده درویشلر قوه متحشده سنی داغیدوب سودانی
تکرارانه کچیردکن ، وسودانک پای تختی اولان خرطوم
شهرنده یکیدن تأسیس حکومت ایتدکن صکره سودانده